

Aamulehti 20.2.2001

Koulukirjastoista tiedonhaun keskuksia

Oppikirjat: Esimerkiksi geenitutkimus vanhensi biologian oppikirjojen tiedot kertaheitolla

Pekka Verno

Suomella on vaara pudota sivistyksen kelkasta, jos koulukirjastot pysyvät isiltä perityn mallin mukaan kirjavarastoina.

Koulukirjastoja kartoittanut informaattikko **Liisa Niinikangas** näkee toimivan koulukirjaston keskuksena, jossa käyttäjät oppivat hakemaan tietoa monista eri lähteistä ja tekemään löydöksistään synteesin.

- *Aamulehdessä* oli viime viikolla mielenkiintoinen juttu. Tutkimustulokset kertoivat geenien määrästä, ja biologian oppikirjojen tiedot vanhenivat kertaheitolla, Niinikangas kuvaa tutkimuksen vauhtia ja uuden tiedon hankkimisen tarvetta.

- Koulun tiimi on suunnitellut oppimisympäristöt ja on oppimisen tukena. Kokoelmat ovat siinä järjestyksessä, että oppija osaa niitä käyttää. Hän saa ohjausta sekä tehtävän suorittamisessa että tekoprosessissa, Niinikangas kuvaa ihannekoulukirjastoa.

Vastakohtana on vanha koulukirjasto, kerran viikossa auki oleva kirjavarasto.

- Jos koulun opetus on sitä, että tieto menee luokkaan joko opettajan korvien välissä tai oppikirjana, ei koulukirjastolta vaadita paljon.

Vaikka Suomesta puuttuu Niinikankaan mukaan visioita, ollaan sentään heräämässä.

- Korkean teknologian paikkakunnat Espoo ja Oulu ovat lähteneet kehittämään koulukirjastojaan. Oppilaiden vanhemmat ovat nähneet muutakin maailmaa kuin Suomea. Esimerkiksi Oulussa on tarkoitus lahteä isosti liikkeelle. Paljon kohuttu e-Tampere on hiljaa.

Hallinnollisesti koulukirjastot putoavat kahden opetusministerin väliin. Valtakunnallisesti ei ole ketään kantamassa niistä huolta.

- Kuntien päättäjiltä ja koulujen rehtoreilta sekä opettajilta puuttuu näkemystä, informaattikko Niinikangas ruoskii.

- Yksityisissä kouluissa on ollut iät ja ajat koulukirjastonhoitaja. Miksei samaa suoda tavalliselle suomalaiselle koululaiselle?

Niinikangas sanoo, että toimiva koulukirjasto on signaali ulkomaailmalle.

Yhteen, kuten muualla maailmassa

Niinikangas on tehnyt Suomen osuuden tutkimukseen, jossa verrattiin koulukirjastoja eri maissa.

- Jos Suomessa on koulukirjasto, se on yhden opettajan hoitama kirjakokoelma. Toisella opettajalla taas on hallinnassaan tietotekniikka. Muualla maailmassa nämä kulkevat käsi kädessä. Näin pitäisi olla Suomessakin.

Niinikangas haluaa koulukirjaston osaksi opetussuunnitelmaa, kuten on tapahtunut mm. Ruotsissa ja Tanskassa.

- Nykyaikaisen koulukirjaston käyttö on osa oppimisprosessia, itsenäistä tiedon hankintaa, tietolähteiden arviointia.

Jotta ajatus menisi perille, Niinikangas ottaa esimerkin.

- Porno, valhe ja vääräys eivät tulleet maailmaan internetin välityksellä, mutta ne ovat tulleet jokaista lähemmäksi. Tietotulvan järjestämiseksi jokaisessa pitäisi asua joko kriittinen journalisti tai informaattikko.

Opekon järjestämä koulukirjastoseminaari Kirjavarastosta oppimisympäristöksi eilen ja tänään Opekon tiloissa Tampereella.